

CLAVDII CLAVDIANI

CARMINA

EDIDIT

JOHN BARRIE HALL

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1985

INDEX SIGLO RVM

(iii) DE RAPTY PROSERPINAE.

INDEX SIGLO RVM

In diogenes carminis traditionibus adibentur primo loco sequentes libri:

(i) PASECVRICVS DICTVS OLVERIO ET PROBINO CONSVLIBVS (1)

L
Leidenss. 110, 5, xiiii
Parsons. 234, s. xiiii

T
Turnerss. 134, s. xiiii

A
Antwerpensis 436, s. xiiii

L
Antwerpensis 117, 1, s. xiiii

F
Lamantianus 4, 4, s. xiiii

R
Florimontius VII, 144, s. xiiii

E
Lauretianus 24, 4, s. xiiii

L
Londonienss. 234, s. xiiii

N
Nepotianus IV, 2, 47, s. xiiii

C
Caecilius 215, 26, 4, s. xiiii

b
husus caronis n. 201—204 tantum ex ead. Inscriptio et Claveriana proficiuntur.

(ii) CARMINA MAIORA ET PUBLICA (2-26)

F
*Bruxellensis 1231, s. xiiii (tantum in carminibus 2—6, 14, 16—20,
25—26)*

P
Oceanoemss. 71, s. xiiii

P
Anthropaeus 349, s. xiiii

P
Paninius 8162, s. xiiii

P
Parmenter 204, s. xiiii (tantum in carminibus 6—8)

L
Londonienss. Burney 167, s. xiiii

F
Laurentianus 250, s. xiiii

P
Parma 18162, s. xiiii

P
Vibianus 2898, s. xiiii (praeferimus in carminibus 6—8, 20—26)

P
(Guldenbytanus Cod. 220, s. xiiii)

F
Lauretianus Agor. e. Doni 672, s. xiiii/xiiii (praeferimus in carminibus 24—26)

J
Florentinus VII, 144, s. xiiii (praeferimus in carminibus 2—6,

n
Ledenss. 234, s. xiiii

N
Nepotianus IV, E, 47, s. xiiii

Antwerpensis M. 80, s. xiv
Lauretianus 24, 12, s. xiiii
Leidenss. 294, s. xiiii
Oxon. Bodl. lat. class. c. 12, s. xiiii
Parsons. 151005, s. xiiii/xiiii
Caenobrigensis Corp. Chr. 228, s. xiiii
Lauretianus 250, s. xiiii/xiiii
Londonienss. Egerton 2627, s. xiiii
Leidenss. 385, s. xiiii
Leidenss. B. P. L. 105 A, s. xiv
Londonienss. Add. 21213, s. xiiii
Londonienss. Add. 6042, s. xiiii
Parsons. 234, s. xiiii

quos versus qui liber omisit praebet, uno quoque operatio critici loci ostenditur.

(iv) CARMINUM MINORUM VEL POTIVS MISCELLANEA

Ser. VI

F
Flor.

C
Cannabrigensis Trm. O. 3, 22, s. xiiii

C
Cœciliensis 71, s. xiiii

L
Lauretianus 294, s. xiiii

L
Londonienss. Egerton 2027, s. xiiii

L
Londonienss. Bodl. auct. F, 2, 15 (pars altera), s. xiiii/xiiii

L
Lauretianus 250, s. xiiii

P
Parsons. 15102, s. xiiii

P
Guldenbytanus Cod. 220, s. xiiii

P
Venustus 103, s. viii

V
Vatianus 204, s. viii

R
Vaticanus Reg. 123, s. 105a (non nisi in carm. 28)

S
Songelensis 273, s. ix (non nisi in carm. 28)

Ser. A

Ser. B

Ser. C

Ser. D

Ser. E

(v) CARMINUM VEL SPVRIORVM APPENDIX

Ser. II

R
Vaticanus 163, s. viii (tantum in carminibus 1—2)

R
Vaticanus 2800, s. xiiii (tantum in carminibus 1—10)

R
Amberianus M. 9 sup., s. xiiii (tantum in 3a—10)

R
Vaticanus 1036, s. xvii (tantum in 3b, 6—7, 9—15)

R
Heldelbergensis 328, 44, s. xvii (tantum in 3b, 6—7, 9, 12—15)

R
Parma 5719, s. xiiii (tantum in 3a, 4)

C
Contra. ad. Cameraria n. 1510 exiosa (tantum in 1, 2, 20, 21)

C
Claesius ed. Parma n. 1604 excusa (tantum in 9—10)

carmina 20—21 odsant in cod. Cantabrigensi, s. xvi, carmina 22—23 prius protulit.

Class. d

Class. r

Class. p

ardentes sequuntur aquae. Quaecumque sunt uas
performat, offensu traditur igne. **lxx.**

spiritu patre solu^m, conclusaque sublata umbrolo
panice rimosas † perforat † unda uias.

unica summorum regio. *Vulnus* termi-
nata sulphureo ferrina regna plaga^e.

quis sterilon non eredit humum? summi uicinum uerant
pasua luxuriant gramine cuncta silex,

et eum sic rigidat cautes, tenore liquecant,
contemptis auctis ignitus herba uiret.

præterea grandes effuso marmore solei
sauia longuquo limite saxa sonant.

Herculus (sic fama refert) monstratur arculi
semia, uel causus uomeris egit opis.

in medio pelagi late flagrantis imageo,
caeruleus immezo panditur ore lacus,

ingenti fusi spatio; sed maius in altum
intrat et arcana rupis inane subit.

densus nube sua tactique innitis et haustu,
sed nitris idem huidus usque uedis.

consultit natura sibi ne tota lateret,
admisitque oculos quo uetat ire calor.

turbidus impetu uenti cum spargitur aer
glaucaque fumiferae terga serenat aquae.

33

13 ardentis . . . aqua *Flor*; ardenti . . . aqua **P**; ardentis . . . aquas **R**₄₉ *u*; arden-
tes . . . aqua *Flor*; ardenti . . . aqua **P**; ardenti . . . aqua **R**₄₉ *R*₅₂; quocunque **F**₂ *W*₁ | cavernas *Flor* ac? **R**: cavernis *cell*.
mei : carnis **g** *pc* || 14 offuso] effuso **Z**₂ | offensus *Agina* | traditur] traditur **F**₂ :
tunditur *Burmannus* || 16 perforat cord. *Quod e u. 14 in grand*; perfurit *uel* per-
fuit *Heinsius*; personali *C. Crusties*; permeat *Burmannus*; perfodit *Koch*; perfuit
Heil || 17 fundita **P**₁₁ | 19 – 22, in codice anthologine *Lathone Salmasiana inter ver-*
sus Lazarii (verm. 330 Riese) inseri sunt. quo loco rigidae cautes . . . liquecant
legitur || 20 luxuriat **O**₃ *pc*; *cell. mei*; aut **O**₃ *ac* **B**₃ *Z*; et **F**₂ *W*₁ | gramine *Opc*,
rest. mei; gramine **G**₃; gemine **B**₃; 21 rigidae **R**₆ *Salmasiana*; liquido *cell. mei*:
rigido *wugo* | liquecant *Flor* **R**; *Salmasiana*; liquecent *cell. mei*; terpescant *Jep* ||
22 contemp[oris] *cell. mei*; *Exc. Gyr*; contentis **F**₂ *P* || 23 effossi **R**; *Isegriniana* ||
24 longeno *Heinsius*, qui et continuo *uel* contiguo coniecit | mitte **R** | secant
0₃ *pk*, *cell. mei*; micant **O**₃ *ac* || 25 sic] sacra **F**₂ | monstratur *cell. mei*; *Exc. Gyr*:
monstrator **R** || 26 uel] nec **P**₂; ni *uel* seu *Heinsius* | causus **CP**; *Ca*
Bornius || 27 late pelagi **P**₂ *PW*₁ | stagnantis *Heinsius* *olim* || 28 latex **B**₃ *F*₂₄ ||
29 spat. lus. **P**₂ *W*₁ | 30 arcatae *Heinsius* *olim* || 31 mersus **F**₂ *W*₁ || 33 tota **R**₁
Iunina; mersa *Flor* *pc* **J**₃ *O*₃ *P*₂ *W*₁; mensa **CP**; tota *Heinsius* *olim* || 34 col-
clini | cum spargitur] conspergitur **W**₁; uento **P**; uenit **P**₂ *R*; *Zephyri Hei-*
nsius

luna omnes ligilli uellem maliore fundi,
tum ueteres hastae, regia dona, rancum,
quæ inter nigræ tenebris obscuræ baseam
descender abruptum flumen hastas agit;

apparet infia latroræ, quæ gurgis operas,
implit et abstrusæ ducit in anta sinus;

turn montis secura pateat, qui flexu in aere
aequa penudenti marginè summa ligat.

ulua coronatus adstringit, secunda vapores,
et leuis exili uertice terra natat,

calcaratumque oneri nunquam cessura uiuimus
instantat trepidum fidu ruina pedem.

praescriptumque timent transuidice modum;
quod superat fluuius denixa rupe uolans
ambitus et campi dorsa resurua petat.

haerent stagno lacu plena acquanta ripas
facia manu credas; sic leuis circuit oras

egerrit et campi dorsa resurua petat.
deuehit exceptum natio spinæ metu;

in petulas plumbi labitur inde uias;
nullo cum strepitu madidis infecta faulitæ

despumat rubeum fistula cana salem.

34

38 tum **S**: hunc omnes *mei* | hastae coll: tali *Heinsius* dim. e. *Sest. Tib. 14* ||
39 quo **P**₂ || 40 decolor *Hall* || 41 intra **R** | qua **P**₂; 42 absurmus *W*₁; *cell. mei*:
obstrusos **GB**₃ *u* **P**₂, **R**₄₉ *R*₅₂; obscuros **B**₃; astrotus **F**₂ *W*₁; absursum *Laticanus*
Latianus || 43 tum *Flor* **S**; hunc *cell. mei*; nunc **P**₁₁ *Z*; quo **P**₂ || 45 austripi **R**:
astr. *Flor* *sacr.* *cell. mei*; et stringit *Flor* || 46 seu *Heinsius* (cwn. nacte) | leuis
(leuis *CJ*₃) exili] leuis (leuis *F*₂) ex leui *W*₁; uetus exili *Bier*; leuior uili *Kock*
formice ad cuspide *Heinsius* | natet *Heinsius* | 47 calciamen. *Flor* *cg*? *ac* *J*, *Q* :
calcatum- *gpc* *P*; calcatur *F*₂ *W*₁, *R*, *Laticano* | numquam tm quam *P*; musquam
Heinsius || 48 firmus **K**₆ || 49 leuis *Flor* *CF*₂ *R*; leuis *W*, *B*, *K*, *E*; leues *g* *J*₃; *Ca-*
mers. wog; leues *C*, *L*, *P*₂; *Camer*; tetus *P*; ora *Jeep* || 50 alueus . . . rigat *cell. am-*
bitus . . . ligat *Heinsius* | perspicuus. *Heinsius* || 51 ariet **R** | lacu *Flor* *R*, *Exc.*
Gyr; loco *cell. mei* plevas *W*₁; *cell. mei*; plevas *W*₁; *pc*; *cell. mei*; in petulas . . . tuas
49–50 transpos. *Barthius* || 52 exilusse *RF*₃; *Laticano* | modum *P*; *cell. mei*; lo-
cum *Pad* || 53 quo **K**₆; solutus (*F*₂) *W*₁; 55 deuenit *Flor* *P*; euict *cell. mei*; et
deuicit *g* | ereptum *F*₂ *PW*₁; uicio *P*, *W*₁; spins] spuma *F*₂ *PW*₁; sigma *Bar-*
thius; spira *Heinsius* || 56 in petulas . . . uias *P*; *cell. mei*; in petulas . . . tuas
CPac; in patulos . . . tabos *Heinsius* || 57 tum *Laticano* *Urticatus* | madidis *R*₃:
madidis* *cell. mei*; *peri* potest ut non post uias sed post strepitu incepit *Urticatus*
sit, ut interponunt *Burmannus*, uel potius ut madidis infecta . . . saltem ruperberuos
decipiente aut. uicta res est

366

multicas dispersit opes auctoritatis suas,
qua iussere manus mobile torquet iter.

at

et iuncos rapido pontes subternebat astu
adflatospic uago temperat igne tholos.

aerius interius ranci omni iurumare sati-

spumeus eliso pellitur fossi sudore lacumas.

hinc pigras repetant fossi sudore lacumas.

spumeus eliso pellitur fossi sudore lacumas.

Dardani, salut, gloria magna soli.

publica morborum requies, communio medentum

auxilium, praecens numeri, inempta salus.

sea ruptis interna ruunt incendia ripis

et nostro Phlegethon deuin orbe calet.

sulphuris in uenas gelidus sen decidit annis

accusisque fluit, quod manifestat odor,

sue pari flamas undarum lance rependens

arbiter in foedus mons elementa vocat,

ne cedant superata sibi, sed legibus aequis

alterius uires possit utrumque pati:

quidquid erit causa, quocumque emitteris ortu,

non sine consilio currere certa fides.

quis casum meritis adscribere talibus audet,

qui negat auctores haec statuisse deos?

28

PHOENIX

Oceani summo circumfluis aquore luceo
trans Indos Furumque uiret, qui primus anhelis

29

27

sa fides . . . opes] fidum . . . opus J₃ R : fidum . . . omis Z : fidae . . . aquas

Heinasius dum dispersit J₃ arcuque Heinasius | 60 quam F₂₄ R₄₉ R₅₂ | iussere

Pac, cel, mei : uexere P_{pc} | 61 pontes] montes F₁₉ : fontes A₂ | subternebat R :

subternebat cel, mei, Exz. Gyr. : subternebat cel subternebat Heinasius | 62 afflato-

colas F₂ W₁ | 63 infera F₂₄ R₄₉ raucl] uasti F₂₄ R₄₉ R₅₂ | 64 amne Flor J₀₃

R₁ pc igne Cg CP PW₁ | 65 hic gB₃ | pigras P_{pc}, cel, mei : pingues F₂ (Pac) W₁ :

Cg PW₁ dampna gJ₀ R₁ K₆ Z | 66 quis Flor gJ₀ R₁ aquis CP₂ PW₁ | blanda Flor

dardani K₄ | 67 medenter^r F₂ : medendi p₂ : meetur R | 70 subsidium W₂ |

numen] monus gpc | 71 ruptis infrena B₁ : raptis interna W₁ : Stygii effrena

mei | 72 pari B₃ F₂₄ R₄₉ R₅₂ : pares P_{pc}, cel, mei : parens F₂ Pac W₁ | undas-

que in lance Bid | 77 ne gJ₀ R₁ P_{pc} R : nec Flor CP₂ PW₁ | 78 alterans

emissa^r J₃ : remitteris F₂ W₁ R : remiseris F₁₉ : emergitis Basid. : emiseris Hei-

nas | 79 curare P_{pc}, cel, mei : currito Flor : credere P_{ad} | 81 casus F₃ | ausit Hei-

illo pater rerum, qui saecula diuidit astris,
inter prima coli te quoque sacra dedit
et fragilem nostri misericordia corporis usum

telluri mediaas fundere iussit aquas.

Parourunque colos exoratura seueras

flumina laxatis eniuere iugis.

felices, proprium qui te meruire, coloni,

non illis terrera lues corrupta nec Austria

flamna neo saeuo Sirius igne noest,

inde sibi fati prosperiora petunt.

quod si forte malus membris exuberat umor

languida uel nimio uiscera felle uirent,

non uenas reserant nec uulnere multa sanant

pocula nec tristi gramine mixta bibunt;

amissum lymphis reparant impune uigorem

peccaturque aegro luxurianti dolor.

100

28 sa coll Barbius : poli omnes mei : soli B₃ | collit gJ₀ C₁ L₂ | ss telluri
Flor R : telluris CJ₃ O₃ F₂ W₁ : tellurem gB₃ F₂₄ R₄₉ R₅₂ | 87 om. Flor | exortatura
Cg O₃ W₁ pc? : exortatura J₃ : exortatura R : exortatura F₂ P | 90 apenon (ery-
lophos) interpretandum, ut ad Graec. affect. addudetur) Flor CJ₃ O₃ (P) K₆ : apenon has
gpc F₂ W₁ R | 91 terrena lues] terre uales Pac : terre uales Pac : uaneads has
Heinasius om | 92 saeuo Flor R : leuo cest, mei | 93 ferai J₃ | 94 inde sibi fati goc :
inde sibi fati C₀ F₂ PW₁ C₆ K₆ | inde sibi fati R₄ : inde fati sibi J₃ : inde sibi fati gpc : Barbius : indos fati
sibi R_{pc} : in te fati sibi Flor : inde sibi J₃ : inde sibi fati gpc : Barbius : indos fati
tamen L₄ : undis fati sibi Heinasius | 95 uirent gJ₀ C₁ L₂ : rescent cest, mei | undi-
RK₆ : tument K₆ ad | 97 non] nec F₂ | restant F₂ PW₁ R : uulnra uulnra Flor Cg J₀ O₃ P₂ Z | ss nymphis F₂ R |
nere uulnra F₂ PW₁ R : uulnra uulnra Flor Cg J₀ O₃ P₂ Z | ss nymphis F₂ R :
aponus explicit R : claudiani poete descriptio de bal. apo. ruris patauni sedita hon-
orior et arecadio imp. finis B₃ : claudiani poete descriptio de bal. apo. ruris
pathaum, edita honorio et arecadio imp. finit F₂₄ : claudiani poete descriptio de
bal. apo. ruris patauni, finit. honorio et arecadio imp. R₄₉

27 Flor, Cg J₀ L₁, O₃, F₂ PW₁, 4, R

case | sa neget Heinasius | hoc g (add. ssc) B₃ F₃ R₄₉ R₅₂